

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 236/2021
11.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Биљане Синановић, Дубравке Дамјановић, Драгана Аћимовића и Драгомира Милојевића, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Латиновића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 837/2020 од 28.07.2020. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 242/2020 од 11.12.2020. године, у седници већа одржаној дана 11.03.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, па **СЕ УКИДА** правноснажна пресуда Вишег суда у Новом Саду Кж1 242/2020 од 11.12.2020. године и предмет **ВРАЋА** Вишем суду у Новом Саду, на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду К 837/2020 од 28.07.2020. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 4 месеца, коју ће издржавати у просторијама у којима станује уз примену електронског надзора, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 19.06.2020. године до 28.07.2020. године, када је притвор укинут и након тога замењен у меру забране напуштања стана уз примену електронског надзора па на даље.

На основу члана 89а КЗ, окривљеном АА изречена је мера забране приближавања и комуникације са оштећеном ББ, тако што је окривљеном забрањен приступ у простор око места становања или места рада оштећене на удаљености најмање од 100 метара и забрањено је даље узнемиравање, односно даља комуникација са оштећеном у трајању од 1 године, а време проведено у притвору, као и свако друго лишење слободе у вези са кривичним делом не урачунава се у време трајања ове мере.

На основу члана 258. став 4. ЗКП, оштећена ББ је са имовинско-правним захтевом упућена на парнични поступак, док је на основу члана 264. став 1. ЗКП обавезан окривљени АА да накнади паушалне трошкове кривичног поступка у износу

од 7.000,00 динара, у року од месец дана од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Кж1 242/2020 од 11.12.2020. године одбијене су као неосноване жалбе браниоца окривљеног АА и Основног јавног тужиоца у Новом Саду, па је пресуда Основног суда у Новом Саду К 837/2020 од 28.07.2020. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Милан Латинковић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновну одлуку.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је на седници већа, коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, па је након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је основан.

Основано бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да је другостепеном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Из списка предмета произилази да је пресуда Вишег суда у Новом Саду Кж1 242/2020 од 11.12.2020. године донета у већу састављеном од судија Татјане Ђурашковић, као председника већа, Биљане Делић и Татјане Шуњка, као чланова већа.

Из списка предмета произилази да је решењем Вишег суда у Новом Саду Кж2 529/20 од 16.07.2020. године, као неоснована жалба браниоца окривљеног АА изјављена против решења Основног суда у Новом Саду Кв 1329/20 од 01.07.2020. године, којим је продужен притвор према овом окривљеном, а решење је донето у већу састављеном од судија Биљане Делић, председника већа и судија Татјане Ђурашковић и Иване Јосифовић, као чланова већа.

Решењем Вишег суда у Новом Саду Кж2 685/20 од 09.09.2020. године, уважавањем жалбе браниоца окривљеног АА и Основног јавног тужиоца у Новом Саду, укинута решење Основног суда у Новом Саду К 837/20 од 28.07.2020. године, којим је окривљеном АА укинут притвор и на основу члана 208. и 209. ЗКП забрањено напуштање стана на адреси у ..., улица ... уз примену електронског надзора и забрану коришћења телефона и интернета и примања других лица у стан, а решење је донето у већу састављеном од судија Биљане Делић, председника већа и судија Татјане Ђурашковић и Видоја Митрића, чланова већа.

Решењем Вишег суда у Новом Саду Кж2 788/20 од 08.10.2020. године одбијена као неоснована жалба браниоца окривљеног АА изјављена против решења Основног

суда у Новом Саду Кв 1889/20 од 17.09.2020. године, којим је окривљеном укинут притвор па му је на основу члана 208. ЗКП одређена мера забрана напуштања стана на адреси у ..., улица ..., уз примену електронског надзора и забране коришћења телефона и интернета и примања других лица у стан, а решење је донето у већу састављеном од судија Биљане Делић, председника већа и судија Татјане Ђурашковић и Татјане Шуњка, као чланова већа.

Одредбом члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода је гарантовано да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, утврђено је да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Одредбом члана 37. став 1. ЗКП прописано је да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету уколико је у том предмету у одређеном односу са окривљеним или када је имао одређене процесне улоге у том истом предмету - односно када нису испуњене формалне претпоставке непристрасности судије, док је ставом 2. истог члана прописана могућност изузећа уколико постоје околности које изазивају сумњу у његову непристрасност. Дакле, установа изузећа у кривичном поступку уведена је у циљу обезбеђења претпоставки непристрасности судије.

Приликом доношења одлуке о притвору, као најстрожијој мери обезбеђења присуства окривљеног за несметано вођење кривичног поступка, пре оцене постојања законом прописаних разлога за одређивање или укидање те мере, судија мора имати убеђење највишег степена да постоји основана сумња да је окривљени извршио кривично дело, које се заснива на детаљном упознавању са свим околностима, чињеницама и доказима који се тичу како самог окривљеног тако и кривичног дела које му је стављено на терет, као и створеном општем утиску о предмету, што неминовно доводи до стварања предубеђења судије у том кривичном поступку.

По налажењу Врховног касационог суда, судија који је у одређеном кривичном поступку доносио одлуке о притвору има формирано предубеђење како у односу на кривично дело, тако и у односу на окривљеног, које је таквог квалитета и значаја да је учешће тог судије у доношењу мериторне одлуке у том истом предмету свакако детерминисано претходним одлучивањем о притвору према окривљеном.

Иако је судија по закону и у складу са својом функцијом дужан да одржи поверење у своју независност и непристрасност, детерминисаност судије који је у одређеном кривичном поступку одлучивао о притвору против окривљеног а нарочито ако је одлучивао више пута, таквог је степена, да представља околност која нарушава претпоставку непристрасности судије, због чега се тај судија, иако та процесна улога није изричито прописана чланом 37. став 1. ЗКП који обухвата разлоге за обавезно изузеће, треба изузети од судијске дужности приликом доношења мериторне одлуке у истом кривичном поступку.

Из наведених разлога, по налажењу Врховног касационог суда, а имајући у виду члан 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, став изражен у одлуци Уставног суда Србије Уж 4461/10 од 30.01.2014. године, а у вези с тим и став Врховног касационог суда изражен у одлукама Кзз Рз 2/2014 од 19.06.2014. године и Кзз ОК 33/2019 од 17.12.2019. године, судије Татјану Ђурашковић, Биљану Делић и Татјану Шуњка је требало изузети приликом доношења другостепене пресуде, због њихових процесних улога у првостепеном поступку - учествовања у доношењу више одлука о притвору, односно о укидању притвора окривљеном АА који је замењен мером забране приближавања и комуникације окривљеног са оштећеном - па како то није учињено, другостепеном пресудом учињена је битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, а како се то основано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, указује.

Због учињене битне повреде одредаба кривичног поступка Врховни касациони суд је укинуо другостепену пресуду, усвајањем захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА и предмет вратио Вишем суду у Новом Саду на поновни поступак и одлучивање, да би у складу са примедбом изнетом у овој пресуди донела правилна, јасна и на закону заснована одлука.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП.

**Записничар-саветник,
Татјана Миленковић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Радмила Драгичевић Дичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић